

**1946** (2023-2024) – Nr. 1  
ingediend op 11 januari 2024 (2023-2024)

## **Verslag van de hoorzitting**

namens de Commissie voor Brussel  
en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn  
uitgebracht door Els Sterckx en Allessia Claes

over de dierenasielen  
en over de import van straat- en asieldieren

*Samenstelling van de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn:*

*Voorzitter:* Mercedes Van Volcem.

*Vaste leden:*

Allessia Claes, Inez De Coninck, Sofie Joosen, Annabel Tavernier, Karl Vanlouwe;  
Jan Laeremans, Klaas Sloomans, Els Sterckx;  
Bart Dochy, Peter Van Rompuy;  
Gweny De Vroe, Mercedes Van Volcem;  
Stijn Bex, An Moerenhout;  
Katia Segers.

*Plaatsvervangers:*

Arnout Coel, Veerle Geerinckx, Axel Ronse, Nadia Sminate, Jeroen Tiebout;  
Filip Brusselmans, Carmen Ryheul, Suzy Wouters;  
Karin Brouwers, Katrien Partyka;  
Stephanie D'Hose, Maurits Vande Reyde;  
Meyrem Almaci, Chris Steenwegen;  
Ludwig Vandenhove.

## INHOUD

|                                                                                                                                      |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Uiteenzetting door Philip Zurinckx, voorzitter vzw Dierenvrienden Sint-Truiden.....                                               | 4  |
| 2. Uiteenzetting door Trees Hendrickx, gediplomeerd hondengedragstherapeut (Odisee-KU Leuven) .....                                  | 6  |
| 3. Daniella van Gennep, hoofd Dierenwelzijn en Public Affairs, Stichting DierenLot (Nederland) .....                                 | 9  |
| 4. Bespreking.....                                                                                                                   | 11 |
| 4.1. Gwenny De Vroe .....                                                                                                            | 11 |
| 4.2. Allessia Claes .....                                                                                                            | 11 |
| 4.3. Els Sterckx .....                                                                                                               | 12 |
| 4.4. Meyrem Almaci .....                                                                                                             | 14 |
| 4.5. Ludwig Vandenhove .....                                                                                                         | 15 |
| 4.6. Allessia Claes .....                                                                                                            | 16 |
| 4.7. Jan Laeremans .....                                                                                                             | 16 |
| 4.8. Els Sterckx .....                                                                                                               | 16 |
| 5. Antwoorden en replieken .....                                                                                                     | 17 |
| 5.1. Philip Zurinckx .....                                                                                                           | 17 |
| 5.2. Trees Hendrickx .....                                                                                                           | 21 |
| 5.3. Daniella van Gennep .....                                                                                                       | 24 |
| Gebruikte afkortingen .....                                                                                                          | 27 |
| Bijlage: zie de <a href="#">dossierpagina</a> van dit document op <a href="http://www.vlaamsparlement.be">www.vlaamsparlement.be</a> |    |

De Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn hield op 18 oktober 2023 een hoorzitting over de dierenasielen en over de import van straat- en asioldieren. Verslaggevers waren Els Sterckx en Allessia Claes.

De sprekers waren:

- Philip Zurinckx, voorzitter vzw Dierenvrienden Sint-Truiden;
- Trees Hendrickx, gediplomeerd hondengedragstherapeut (Odisee-KU Leuven), ervaringsdeskundige Belgische en buitenlandse dierenasielen;
- Daniella van Gennep, hoofd Dierenwelzijn en Public Affairs, Stichting DierenLot (Nederland).

Een analyse van cijfergegevens door Trees Hendrickx is als bijlage terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op [www.vlaamsparlement.be](http://www.vlaamsparlement.be)

## **1. Uiteenzetting door Philip Zurinckx, voorzitter vzw Dierenvrienden Sint-Truiden**

*Philip Zurinckx* is bijna 25 jaar actief in het dierenasiel in Sint-Truiden, sinds 2007 als verantwoordelijke. Vzw Dierenvrienden Sint-Truiden bestaat al sinds 1964 en telt 12 personeelsleden en een 70-tal vrijwilligers. Het asiel werkt nauw samen met zeventien gemeenten en zeven politiezones, waarvoor het asiel 24/24 bereikbaar is. Jaarlijks passeren er zo'n 500 honden en 700 katten. Daarnaast worden ieder jaar 850 katten gesteriliseerd die daarna opnieuw in hun territorium vrijgelaten worden.

### *Overpopulatie*

Aan de hand van cijfermateriaal schetst Philip Zurinckx de problematiek. In 2013 beschikte het asiel over 38 kennels en een dagelijkse gemiddelde opvangcapaciteit van 75 honden. In 2023 beschikt het asiel over 45 kennels maar heeft het een gemiddelde opvangcapaciteit van 55 honden. Waar in 2013 ongeveer 80 procent van de honden na tien dagen adoptieklaar was, is dit in 2023 nog zo'n 20 procent. Het probleem is dat de opvangcapaciteit daalt, hoewel er meer kennels zijn. Ook moeten de dieren langer in het asiel verblijven vooraleer ze adoptieklaar zijn. Een deel van die tendens kan men verklaren door de verschuiving in populaire rassen. In 2013 zat het asiel vol met labradors, retrievers, boxers, beagles, cavaliers en poedels. Nu gaat het vooral om pitbulls, bully's, staffordachtigen, akita's, cane corso's, Mechelse herders en bordercollies. Die rassen vergen een andere wijze van omgaan en zijn moeilijker met andere honden samen te zetten. De spreker geeft het voorbeeld van staffords, waarvan 95 procent in het criminele of drugsmilieu wordt aangetroffen en dus geen ordentelijke opvoeding heeft gekregen.

De hoofdoorzaak van de overpopulatie is echter de kwaliteit van de honden die daalt. De spreker ziet dat de werking verschuift van het klassieke asiel met herplaatsing na enkele weken naar het volledig heropvoeden van honden. Vaak gaat het om asociale of angstige honden. Dat komt veelal door de manier waarop honden gekweekt worden. Ook de manier waarop mensen honden aanschaffen en opvoeden speelt een rol. Zo'n 50 procent van de honden die worden afgestaan is jonger dan 2 jaar.

De spreker wijst op een massaproductie van huishonden in Vlaanderen. Meerdere kwekerijen zijn wettelijk in orde, maar er verblijven meer dan vijfhonderd volwassen honden om te kweken. Daar kan duidelijk geen kwaliteit afgeleverd worden. Daar kweekt men angstige honden. Als ze later in een asiel terechtkomen, kennen ze niets. Het is wetenschappelijk bewezen dat angst voor een stuk genetisch wordt overgedragen. Die puppy's beginnen dus al met een achterstand. Er worden vaak honden met erfelijke afwijkingen gekweekt aangezien er geen screening vereist is. Daarnaast is de inprentingsfase – van de derde tot de twaalfde week – voor honden

zeer belangrijk. Alle ervaringen uit die periode blijven hangen. Ze zouden dagelijks meermaals opgenomen moeten worden, een beetje gestreeld moeten worden en aandacht moeten krijgen. Als de puppy's niet voldoende liefde krijgen, hebben ze als volwassen hond moeite met banden opbouwen. In kwekerijen is dat vaak het geval. Het maakt dat die pups dus een dubbele achterstand hebben. Het resultaat van die massaproductie zijn sociaal gehandicapte honden. De vraag rijst dan of die honden wel geboren moeten worden. De meeste van die kwekers ontbreekt het aan beroepsfierheid. Het draait immers allemaal om geld. De spreker moet eerlijkheidshalve ook toegeven dat er uiteraard ook goede fokkers zijn. Daar moet men een paar maanden wachten op een gezonde en sociale puppy.

### *Aanschaf*

De aanschaf van honden verloopt te gemakkelijk. Volgens Philip Zurinckx leeft men in een wegwerpmaatschappij waar mensen honden kiezen op basis van hun uiterlijk en niet kijken naar raskenmerken. Ook de verkopers doen onvoldoende moeite om de koper correct te informeren. De verkoop is prioritair. De hond moet passen bij de verwachtingen en de levenswijze van de koper, wat meestal niet het geval is. Het zijn die honden die achteraf doorgegeven of terug naar het asiel gebracht worden omdat ze niet aan de verwachtingen voldoen.

Vanuit het buitenland worden steeds vaker honden geïmporteerd door verenigingen. Sommigen doen goed werk, maar vaak gebeurt het onder louche omstandigheden. Vaak past zo'n hond uit Spanje, Roemenië enzovoort niet met de kinderen of de poes. De vereniging die het dier uit het herkomstland gehaald heeft beschikt niet over een asiel om het dier terug op te nemen. Dus wordt er na een of twee weken al een beroep gedaan op het dierenasiel hier. De spreker roept op tot een deftige wetgeving. Handel uit andere landen kan te gemakkelijk. Er worden ook vaak bij dezelfde mensen honden in beslag genomen. Dat zorgt ook voor veel druk op de dierenasielen. De overheid moet kordater optreden tegen recidivisten.

Een ras moet zorgvuldig gekozen worden zodat het past bij de verwachtingen en de levenswijze van de koper. Een ras is niet alleen bepalend voor het uiterlijk maar ook voor gedragskenmerken. Slechts heel uitzonderlijk kan men met opleiding instincten uit een ras halen die er generaties lang in gekweekt zijn. Dat werkt meestal niet. Alleen goede kwekers geven fatsoenlijke uitleg over de raskenmerken en wat een goede match is met de koper. Het is een feit dat het karakter van honden grotendeels wordt bepaald door het ras. Een Duitse herder opvoeden om zich te gedragen als een Duitse staande is een illusie.

Het probleem is dat veel mensen met goede bedoelingen een hond in huis halen maar te weinig tijd, kennis, ervaring en geduld hebben om een slecht gekweekte hond op te voeden. Zelfs in de klassieke hondenscholen kunnen die honden niet terecht omdat die omgeving hen te veel prikkels geeft. Sociaal gehandicapte honden kunnen eens ze volwassen zijn meestal niet functioneren binnen een gezin. Ook worden ze vaak doorgegeven en komen ze dan uiteindelijk in een asiel terecht.

### *Maatregelen*

In de maatregelen die opgenomen werden in de nota van het departement wordt vooral gesproken over sensibilisering door de overheid, vervolgt Philip Zurinckx. Er is ook sprake van een terugnameplicht door handelaars en kwekers. Hij twijfelt of dat zal werken. Mensen zoeken vaak zelf oplossingen en brengen honden niet terug naar de kwekerij. Hij heeft het gevoel dat de meeste inspanningen van de asielen wordt verwacht. Er is geen maatregel die ervoor zorgt dat de instroom in de asielen vermindert, noch is er een maatregel die ervoor zorgt dat men honden zal kweken die als gezinshond fungeren. Maar van asielen wordt zeer veel verwacht. Er is kritiek op de vragenlijsten voor potentiële nieuwe eigenaars die de dierenasielen

gebruiken – hoewel dat wettelijk bepaald is – om samen met de mensen uit te zoeken welke hond bij hen past. Veel kwekers zien het invullen ervan als een formaliteit bij het afrekenen. De spreker ervaart dat mensen naar het asiel in Sint-Truiden komen omdat ze een gepaste hond willen. Dit zou de standaard moeten zijn. Mensen die een hond uit het asiel hebben zijn vaak minder ontevreden en negatief. Zij communiceren daar minder over, in tegenstelling tot degenen die ontevreden zijn. Asielen worden te vaak gezien als fokkerijen waar je snel een hond kan kopen.

In de nota wordt ook over euthanasiebeleid gesproken. Het asiel in Sint-Truiden heeft een euthanasiebeleid. Het asiel realiseert zich dat het vaak honden zal moeten laten inslapen wegens een te grote gedragsproblematiek. Een kader voor de vrijwilligers maakt het gemakkelijker bespreekbaar en uit te leggen. Maar de asielen vrezen dat als de instroom niet beperkt wordt, van hen wordt verwacht dat ze aan de lopende band honden gaat euthanasieren zoals nu in Spanje met dodingsstations gebeurt. Daar wil en kan men niet in meegaan.

Concreet stelt de spreker voor dat de overheid een grondige denkoefening maakt over de manier waarop honden gekweekt en verkocht worden. De kwaliteit van binnenlandse honden moet omhoog zodat niemand nog buitenlandse pups wil kopen. Hij beseft dat dat geen gemakkelijke denkoefening is maar het is wel de enige oplossing.

Een aantal zaken moet grondig veranderen. De spreker verwijst naar het Kennelbesluit. Wettelijk gezien mogen in een kwekerij 500 volwassen honden zitten, waaronder minstens 400 teefjes. Volgens het besluit mag elk teefje 3 nestjes op twee jaar kweken, wat op gemiddeld 1,5 nestje per jaar komt. Op één jaar worden bijgevolg 3600 pups geboren, in één maand zijn dat er 300. De pups mogen pas na twee maanden verkocht worden. Dagelijks zijn er dus 600 pups en 500 volwassen honden, dus 1100 dieren aanwezig in de kwekerij. Dat zet de spreker tegenover het personeel dat wettelijk vereist wordt. Er moeten volgens het besluit minimum 10 vaste werknemers aanwezig zijn om de dieren 7 dagen per week te verzorgen. Het spreekt voor zich dat er geen tijd is om de honden een kwaliteitsvolle opvoeding te geven. Bovendien hoeft maar 1 persoon aan de diplomaver-eisten te voldoen. In dierenasielen moeten alle voltijdse personeelsleden aan de diplomaver-eisten voldoen om in 2024 aan de subsidievoorwaarden te voldoen. In het asiel in Sint-Truiden gaat het over 7 personen met het juiste diploma; in een kwekerij met 1100 honden moet maar 1 persoon juist gediplomeerd zijn. Hij is voorstander van die voorwaarden, maar er is een grote discrepantie tussen wat er van een asiel en van een kwekerij verwacht wordt.

Hij concludeert dat er nog veel moet veranderen aan de huidige situatie en dat er vooral verandering moet komen in het beleid. Er wordt zeer veel gevraagd van de asielen die nog veelal liefdadigheidsinstellingen zijn. Zij moeten de problemen oplossen van een sector die er veel geld aan verdient.

## **2. Uiteenzetting door Trees Hendrickx, gediplomeerd hondengedragstherapeut (Odisee-KU Leuven)**

*Trees Hendrickx* heeft een academische opleiding in dierenwelzijn en hondengedrag en twintig jaar ervaring als asielvrijwilliger in binnen- en buitenland. Ze zal het voornamelijk vanuit wetenschappelijk oogpunt hebben over beide thema's, die overigens niets met elkaar te maken hebben.

### *Overpopulatie van de dierenasielen*

Trees Hendrickx heeft een aantal analyses gemaakt (zie de bijlage op de [dossier-pagina](#)). De drie grootste vormen van instroom van asielhonden zijn:

- 1° afstand door de eigenaar (gemiddeld 68 procent);
- 2° inbeslagnames (permanente toename tot 28 procent in 2021); en
- 3° vondelingen die niet terug kunnen naar hun eigenaar (9 procent).

Ieder jaar wordt een structurele cumulatieve overflow van 'langzitters' en niet adopteerbare honden waargenomen waardoor de asielen dichtslibben. Internationaal stelt men vast dat de populatie in asielen steeds meer verschuift van verloren naar ongewenste honden.

### *Oorzaken en verantwoordelijkheid*

Een eerste oorzaak is de overconsumptie van honden en de consumenten zijn daarvoor verantwoordelijk. Een hond is een consumptieproduct geworden, niet meer voor het leven maar voor even. Mensen kopen vaker impulsief een hond onder invloed van trends of modes. De aanschaf van honden is veelal laagdrempelig en is crisisgevoelig, zowel in plus als in min. Een overconsumptie van honden leidt tot een massaal afstand doen ervan. De eigenaars geven vaak socio-economische redenen. De onderliggende reden is dat de hond niet voldoet aan de verwachting en de levensstijl van het baasje. Veel honden hebben bovendien gedragsproblemen. Nu is het wel zo dat wetenschappelijk onderzoek aantoonst dat afstand zowel het welzijn van de hond als van de eigenaar treft.

Een tweede oorzaak is de onverantwoorde fok en de puppyhandel. De verantwoordelijken zijn de handelaren, kwekers en de overheid. Bij onverantwoorde fok wordt de vraag gesteld hoe het aanbod kan voldoen aan de vraag. Dit is een economisch winstmodel, zo vertelt de spreker, en staat haaks op dierenwelzijn. Deze winstmaximalisatie leidt tot ontoelaatbaar dierenleed en een gelegaliseerde schending van dierenwelzijn. Inbeslagnames en dumping zijn het gevolg. Volgens Trees Hendrickx creëert de overheid de problemen. De asielen moeten het oplossen. De hoeveelheid honden en de taken die de asielen moeten uitvoeren, brengen veel kosten mee, terwijl de grove winst bij de broedfok zit.

Een beperkte uitstroom van asielhonden draagt ook bij aan het populatieprobleem. Er heerst een grote discrepantie tussen de middelen en de opdracht van asielen. Onderfinanciering, onderbemanning, onderkwalificatie en een onaangepaste infrastructuur enerzijds tegenover tijdrovende, intensieve en complexe taken anderzijds, bemoeilijken de werking van de asielen. Bovendien vertonen honden alsmaar moeilijker gedrag en zijn ze minder of niet adopteerbaar, en bijgevolg komen er klachten van kandidaat-adoptanten. Een adoptiebonus die in 2023 in het leven werd geroepen, is een foute incentive aangezien het goede asielen bestraft en foute asielen beloont. Er bestaat inderdaad een kwaliteitsverschil tussen de asielen.

### *Nodige acties*

Langs de consumentenkant moet de overconsumptie gestopt worden. Dat kan op velerlei manieren. De invoering van een hondenhoudersbrevet gekoppeld aan een cursus over de fysieke en mentale basisnoden van de hond kan een drempel zijn voor impulsaankopen. Dat is ingeschreven in de nieuwe dierenwelzijnscode van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest. Men kan ook elke vervuiler laten meebetalen, zowel de kweker als alle volgende eigenaars van de hond. Trees Hendrickx beaamt dat honden vaak al vijf tot acht eigenaars gehad hebben vooraleer ze in een asiel terechtkomen.

De spreker benadrukt dat het wetenschappelijk bewezen is dat sensibiliserings- en ontradingcampagnes niet werken. Het bereik ervan is eerder klein en ze hebben geen impact op het consumentengedrag. Ook de doorverwijzing naar zogezegde gedragstherapeuten is niet aan te raden, want het beroep is niet beschermd. Veel zelfverklaarde gedragstherapeuten maken de zaken alleen maar erger.

Langs verkoperszijde moet er een ban komen op onverantwoorde fok en verkoop. De spreker raadt de studie 'Amelioration of Pet Overpopulation and Abandonment Using Control of Breeding and Sale, and Compulsory Owner Liability Insurance' aan (Perdomo, B., Padilla, A., Dewitte S., 2021). De EU-richtlijnen van 2020 zeggen dat fokkers het toekomstige welzijn van pups moeten waarborgen. Kwaliteit boven kwantiteit moet volgens de spreker de regel te zijn. De grootschaligheid van fokkerijen zorgt voor gedragsproblemen. Stop de puppyhandel, zoals dat ondertussen in Wallonië het geval is, beperk drastisch het aantal fokteven en laat de vervuiler meebetalen als zijn hond in een asiel terecht komt, luidt het advies. Een hond terugsturen naar de broedfokker zoals in de nota van de afdeling Dierenwelzijn gesuggereerd wordt, is geen optie.

In Vlaanderen is er bovendien een totale afwezigheid van maatregelen voor uitgediende fokhonden. In de EU-richtlijnen staat dat er een duidelijk beleid moet zijn. Sinds 2022 vind je die maatregelen wel in de Waalse wetgeving, maar nog niet in de Vlaamse.

Ten derde moeten asielen professionaliseren. Voldoende financiering, gekwalificeerd personeel en aangepaste infrastructuur zijn hier de speerpunten. De vervuiler betaalt mee. Trees Hendrickx verwacht daarbij omkadering vanuit de afdeling Dierenwelzijn. Ze vindt de maatregelen in het voorontwerp van decreet over dierenwelzijn, Vlaamse Codex Dierenwelzijn, ontoereikend en inefficiënt. Er zijn wel maatregelen over euthanasie maar er staat niets in over de beperking van de instroom, dus tegen de onverantwoorde fok en verkoop. De afdeling Dierenwelzijn zadelt de asielen volgens haar op met de 'caring-killing paradox'. De asielen draaien op voor de laksheid van de overheid en de maatschappij.

#### *Buitenlandse straat- en asielhonden*

Er is in de pers veel te doen geweest over buitenlandse straat- en asielhonden. Straathonden zijn geen huishonden, hebben vaak gedrags- en gezondheidsproblemen en ze zouden mee aan de basis liggen van de overvolle Vlaamse dierenasielen. Is dat wel zo? Vanuit wetenschappelijke oogpunt en vanuit haar ervaring doet de spreker een aantal factchecks. De binnenlandse instroom in de binnenlandse asielen gebeurt hoofdzakelijk via binnenlandse kanalen, namelijk van de hobby- en beroepskwekers, van de kweker-handelaars en vanuit de asielen. Langs particuliere weg komen er uiteraard ook via occasionele fokkers en uit een enig of een 'oepsnestje' bij particulieren. De buitenlandse instroom komt van mensen die verhuizen naar België, honden aankopen in het buitenland of via een eigen reddingsoperatie. Op de totaliteit van de instroom is het aandeel buitenlandse straathonden in de overpopulatie van de binnenlandse asielen minimaal. Dat wordt ook wetenschappelijk bevestigd.

Het advies van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn en de werkgroep over de invoer van buitenlandse straat- en asielhonden luidt dat de import verboden moet worden. Trees Hendrickx bekeek het advies en de werkgroep op een kritische manier en kwam tot een aantal bedenkingen. Welke expertise en ervaring met buitenlandse honden hebben de deelnemers? Ze vraagt zich ook af wat de broedfoklobby doet in een werkgroep over buitenlandse straat- en asielhonden. Over de methodiek en procedures is niets te vinden. Er is geen info over de doelgroepen van de datavergaring, over hoe ze bevraagd zijn. Er zijn geen aantallen en geen bronnen. Zonder data geen data-analyses. Terminologie wordt incon-



sistent en onjuist gebruikt. Een wetenschappelijke onderbouwing met slechts één studie is onvolledig en onnauwkeurig.

De spreker concludeert dat de argumenten en het besluit niet in lijn zijn met de wetenschappelijke evidentie en expertise. De externe communicatie naar de maatschappij is ongefundeerd. Er is echter veel wetenschappelijk onderzoek en daarin zijn heel wat bevindingen te zien. De spreker selecteert de belangrijkste bevindingen. De gedragsproblemen bij de straathonden en bij de honden uit broodfok en binnenlandse asielen zijn gelijkaardig. De negatieve impact van 'stress response' en epigenetica is groter of toch duidelijker aantoonbaar in de broodfok. Meer dan 90 procent van de adoptanten is tevreden met hun adoptie. De kwaliteit van een organisatie is belangrijk. De noodzakelijke screening, voorlichting en nazorg zijn even noodzakelijk als voor binnenlandse asielen en kwekers.

Het probleem met buitenlandse straathonden is vooreerst dat er een wettelijk kader ontbreekt, waardoor handhaving niet mogelijk is. Ten tweede kunnen mensen goede intenties hebben, maar ontberen ze meestal kennis zodat problemen er ontstaan. Ten slotte zijn malafide personen of organisaties meestal uit op winst.

De spreker vervolgt door een checklist te presenteren die malafide van bonafide organisaties onderscheidt:

- 1° ze screenen honden op gedrag en gezondheid;
- 2° chip, vaccinaties, paspoort en documenten zijn in regel;
- 3° werken samen met dierenarts ter plaatse en in België;
- 4° volgen best practices voor adopties;
- 5° bieden nazorg en gedragsdeskundig advies;
- 6° nemen hond terug bij mismatch en bieden hulp en 'Trap-Neuter-Return' in het land van herkomst.

Punt 1°, 4° en 6° worden bemoeilijkt door het ontbreken van een wettelijk kader of zijn uitdrukkelijk wettelijk verboden. De overheid, het advies en de werkgroep verwijten de organisaties wat ze verbieden te doen.

Finaal suggereert de spreker een aantal acties die kunnen helpen bij de problematiek van de buitenlandse honden: zorg voor een wettelijk kader, voer de registratieplicht in, werk met HK-nummers (= erkenningsnummers), hanteer specifieke voorwaarden (checklists), en zorg voor dezelfde rechten en plichten als die voor asielen en kwekers zodat handhaving mogelijk is.

In de nota met maatregelen en in het voorontwerp van decreet over dierenwelzijn, Vlaamse Codex Dierenwelzijn, vond de spreker geen enkele actie om de overconsumptie en de onverantwoorde fok te stoppen, terwijl er dringend actie nodig is. De belangrijkste zijn het invoeren van een hondenhoudersbrevet, de EU-regels rond verantwoord fokken afdwingen, alle vervuilers laten meebetalen en de regels voor asielen, kwekers en 'rescue' identiek maken. Vlaanderen krijgt een onvoldoende, Wallonië en Brussel mogen een bank vooruit.

### **3. Daniella van Gennep, hoofd Dierenwelzijn en Public Affairs, Stichting DierenLot (Nederland)**

*Daniella van Gennep* hoopt de commissie te inspireren over hoe het er in Nederland aan toe gaat. De stichting DierenLot is de grootste dierenwelzijnsorganisatie in Nederland. De organisatie steunt ongeveer driehonderd dierenhulporganisaties: dierenasielen, wildopvangcentra en dierenambulances. Op aanvraag worden financiële steun, voertuigen voor dierenambulances, gratis dierenvoer en kennisdeling ter beschikking gesteld. Het is echt belangrijk dat asielen leren van elkaar. Om die reden organiseert DierenLot twee keer per jaar een landelijke bijeenkomst met cursussen. Daarnaast geven ze ook een vakblad en een publieksblad uit.

*Situatie in Nederland*

In Nederland zijn zo'n 100 dierenasielen, 75 wildopvangcentra en 100 dierenambulances. Er werken tienduizenden vrijwilligers. Vanuit de landelijke overheid wordt geen structurele steun gegeven. Soms is een eenmalige vergoeding niet uitgesloten, bijvoorbeeld in geval van vogelgriep. Gemeenten zijn er wel verplicht om de kosten van gevonden zwervdieren (huisdieren) tijdens de eerste 14 dagen te betalen. In Nederland hangt de steun vooral af van particuliere donaties en fondsenwerving. De nood aan overheidssteun is gewenst. Nederland kijkt vaak jaloers naar België aangezien België een minister voor Dierenwelzijn heeft en er structureel geld vanuit de overheid komt. In België is er een positieve lijst, zelfs voor reptielen, en de chip- en castratieplicht voor katten is er ook nog niet in Nederland.

De afgelopen jaren worden in Nederland veel meer dieren gedumpt of op straat aangetroffen. Uit een enquête onder de beneficianten van DierenLot blijkt dat de eigenaars vaak geen tijd hebben voor een huisdier. De belangrijkste reden die steeds vaker wordt aangegeven is dat eigenaars geen geld hebben. De verzorgings- en dierenartskosten stijgen enorm. De asielen kennen een toename van dieren die langer dan zes maanden in een asiel zitten (langzitters). Vermits de gemeente maar de eerste twee weken bekostigt, is dat wel een uitdaging. De stichting krijgt vaak de vraag wat de omvang van het probleem nu precies is. Er is echter geen totaaloverzicht over wat er gaande is in het land. Er is onvoldoende inzicht in de landelijke data. Daniella van Gennep stelt dat vraag en aanbod heel slecht op elkaar zijn afgestemd. De opvang van exotische dieren ten slotte is voor asielen ook best ingewikkeld.

Voor oplossingen kijkt DierenLot niet alleen naar de overheid. Zeer belangrijk is volgens de spreker dat verschillende asielen en opvangcentra samenwerken en van elkaar leren. Al te vaak vinden asielen hun eigen methode de beste en staan ze niet open voor kritiek. DierenLot organiseert kennisdeling tussen de asielen en training. De stichting kijkt ook of dierenambulances noodopvang kunnen organiseren op noodopvanglocaties. Tweemaal per jaar organiseert de stichting een landelijke bijeenkomst waarbij alle dienstverleners bij elkaar komen en van elkaar kunnen leren. De Belgische dierenasielen zijn zeker ook welkom. De stichting leert asielen ook aan hoe ze zelf fondsen kunnen werven en promoot onafhankelijkheid en zelfstandigheid. DierenLot heeft immers zelf allerlei vermogensfondsen waar asielen een beroep op kunnen doen.

Publieksvoorlichting is in die context ook belangrijk. De overheid grijpt hier gemakkelijk naar terug maar eigenlijk is het geen oplossing, stelt Daniella van Gennep. Een preaanschafcursus ziet de spreker ook wel zitten. DierenLot is ook voorstander van het limiteren van de dierenartskosten of een verlaging van de btw. Er zijn al moties aangenomen in de Tweede Kamer om een kostenlimiet voor dierenhulporganisaties te onderzoeken. Is het niet mogelijk om die zeer commerciële bedrijven die alleen maar geld willen verdienen op de rug van dieren in nood, een halt toe te roepen? DierenLot is ook voorstander van de invoering van een landelijke databank, naar het voorbeeld van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Zo zou men een goed beeld krijgen van de in- en uitstroom in de asielen en kan vraag en aanbod beter op elkaar afgestemd worden. Ook kun je gemakkelijker fokkers tijdelijk verplichten om even niet door te gaan met de fok bij overbelasting van de asielen. De spreker heeft begrepen dat een dergelijk CBS voor dieren er zou komen. Daarover zijn ook moties aangenomen.

De stichting is geen voorstander van het importeren van buitenlandse honden. Dit omdat dieren uit het buitenland naar hier halen louter een verplaatsing van het probleem is. Het is beter om hier dieren te adopteren. Buitenlandse honden naar hier halen kost zeer veel. Met dat geld zou men veel honden uit eigen land kunnen

helpen. DierenLot is aangesloten bij ICAWC. Dat is een internationale organisatie die elk jaar een conferentie organiseert waarbij organisaties uit tal van landen bespreken hoe het met de asielen in hun land gesteld is.

#### 4. Bespreking

##### 4.1. Gwenny De Vroe

Momenteel staat in de wet niet gedefinieerd wat een asielhond is. *Gwenny De Vroe* had graag van de sprekers willen vernemen of ze het belangrijk vinden dat er een wettelijke definitie komt van wat een asielhond is.

Ze vindt het begrip kennisdelen in Nederland een belangrijk element. Vlaanderen kent ook evenementen rond kennisdeling en de regering heeft sterk ingezet op professionalisering. Er is staatssteun gekomen voor meer professionalisering bij de asielen en er wordt wel degelijk grote vooruitgang geboekt. Voorts zijn er initiatieven gekomen zoals de website adopteereendier.be om het mensen makkelijker te maken om een dier in een asiel te vinden.

Het lid informeert hoe de asielen staan tegenover de professionalisering en de website. Hoe ervaren de asielen zelf alle genomen maatregelen voor nog meer professionalisme in de asielen? Wat zijn de pluspunten en wat kan beter? Levert de website een werkelijke en toegevoegde waarde om geïnteresseerden naar het asiel te leiden? Welke maatregelen missen de asielen nog om te professionaliseren? Daarmee gaat het niet per se om financiële middelen, het kan ook om een handleiding of om vragenlijsten gaan. Hoe kan de overheid de asielen nog helpen voor meer professionalisme?

Bij buitenlandse import zou het ideale scenario zijn dat de problemen in het land zelf worden opgelost. Helaas is er ook in Vlaanderen een heel grote problematiek. Vlaanderen heeft al overeenkomsten gesloten om die import tegen te gaan. Men ziet helaas ook dat er een verschuiving is van herkomstlanden, van Tsjechië naar Roemenië bijvoorbeeld. Merken de asielen die verschuiving ook op? Welke toekomstgerichte initiatieven kan de overheid nog nemen?

Wordt er volgens de asielen voldoende gecontroleerd vanuit het Federaal Agentschap Voedselveiligheid? Is er een verschil in risico's qua professionele importeurs en buitenlandse vzw's? *Gwenny De Vroe* wil graag leren van de sprekers om de strijd tegen de illegaliteit op te voeren.

*Trees Hendrickx* stelt dat de vervuiler moet betalen, maar hoe ziet zij dat precies in de praktijk? Als een hond van eigenaar naar eigenaar is gegaan, hoe bereken je dan de kosten voor elke eigenaar als de hond uiteindelijk in een asiel belandt? Hoe gaat dat praktisch in zijn werk? En wat met buitenlandse honden?

##### 4.2. Allesia Claes

Dierenwelzijn Vlaanderen voerde samen met vertegenwoordigers van de asielen een impactanalyse uit. *Allessia Claes* verwijst naar de nota van de afdeling Dierenwelzijn. De meest impactvolle maatregelen met de beschikbare middelen zullen als eerste uitgevoerd worden. Zo plant Dierenwelzijn Vlaanderen een aantal acties. In eerste instantie wil men nagaan of een terugnameplicht voor elke aanbieder van een dier juridisch mogelijk is onder bepaalde voorwaarden. Wat is het oordeel van de sprekers daarover, vraagt *Allessia Claes*. Wat zijn de mogelijke juridische implicaties en uitdagingen? Dierenwelzijn Vlaanderen stelt ook voor om de overdracht van hond of kat rechtstreeks van eigenaar naar eigenaar te faciliteren zodat de dieren niet in een asiel moeten verblijven. Wat betekent dat concreet? Wat zijn daarbij de implicaties, knelpunten of uitdagingen?

Het lid haalt voorts euthanasie en het euthanasieprotocol rond honden aan, waarvan sprake is in het advies. Wat zijn de huidige, ook ethische, overwegingen rond euthanasiebeleid? Zijn er goede voorbeelden uit het buitenland? Wordt er ook rekening gehouden met het welzijn van het dier?

Het lid vraagt de sprekers hoe zij de duurzame financiële ondersteuning voor dierenasielen beoordelen. Minister Ben Weyts zou het systeem evalueren en voorstellen op tafel leggen om het regelgevend kader bij te sturen en te verfijnen. Hoe zien de asielen de voorwaarden van de financiële ondersteuning? Zijn ze realistisch en praktisch haalbaar? Zien de asielen mogelijkheden voor verbetering? Is de financiële ondersteuning voldoende voor de professionalisering van de asielen?

In het voorontwerp van decreet over dierenwelzijn, Vlaamse Codex Dierenwelzijn, wordt een registratieplicht opgenomen voor personen en verenigingen die dieren aangevoerd uit het buitenland, adopteren.

Wat zijn de uitdagingen voor het reguleren van de import van straat- en asielhonden uit het buitenland met de voorgestelde registratieplicht? Zijn er goede voorbeelden uit het buitenland?

Daniella van Gennep zei dat men beter problemen in het land zelf aanpakt. Hoe gaan ze daar in eigen land (Nederland) dan concreet mee om? Ze zei ook dat samenwerking zeer belangrijk is. Hoe evalueren de sprekers het feit dat lokale besturen verplicht zijn om zwerfdieren en achtergelaten dieren op te vangen? Er is verplichte samenwerking. Hoe evalueren de sprekers die? Zijn er nog knelpunten op het terrein voor die verplichte samenwerking?

Het voorontwerp van decreet over dierenwelzijn, Vlaamse Codex Dierenwelzijn, voorziet in artikel 18 in registratie van de gastgezinnen voor tijdelijke opvang van een beperkt aantal dieren. Wat is de verwachte impact van die registratie? Zal dat echt de druk op dierenasielen verminderen? Zijn er eventueel nadelen aan verbonden?

Met betrekking tot de website adopteereendier.be zei Philip Zurinckx dat het aantal adoptanten stijgt. Het lid kan zich ook voorstellen dat het begeleidingsproces wel langer duurt voordat men tot adoptie overgaat. Is er ook een stijging in het aantal bezoekers merkbaar? Werkt de website om de weg te vinden naar de asielen?

#### 4.3. Els Sterckx

*Els Sterckx* dankt de sprekers dat voor hun openlijke betoog. Hier in de commissie wordt er meestal met grote bochten om de waarheid heen gegaan.

Er werd aangegeven dat de kwaliteit van honden naar beneden gaat. De oorzaak ligt bij het kweken van de honden. Er werd in het betoog van de sprekers niet verwezen naar de Oostbloklanden van waaruit België honden importeert. Het lid is ervan overtuigd dat het daar ook zo is. Wat is de visie van de sprekers daarop? Hoe staan ze tegenover de controles van de kwekerijen door de afdeling Dierenwelzijn? Kleine kwekers worden nauwgezet gecontroleerd, terwijl grote kwekerijen niet gecontroleerd worden, of ze worden niet gesloten ondanks de gebreken die in de pv's zijn opgenomen. Hoe kan dat verbeteren?

Els Sterckx merkt een discrepantie in de wetgeving op. Bij inbeslagname van een kat kan men daartegen beroep aantekenen. Als de kat terug naar de eigenaar mag, mag die niet-gesteriliseerd worden teruggeven. Dat terwijl asielen katten eigenlijk niet mogen laten vertrekken zonder sterilisatie. Hoe gaan de asielen daarmee om?

Kwekers/handelaars moeten de kwaliteit van honden verhogen, maar de meeste buitenlandse pups voldoen helemaal niet aan de kwaliteitseisen. Hoe staan de sprekers tegenover een verbod op buitenlandse pups, zoals in Wallonië en Brussel? Hoe kan opgetreden worden zodat de socialisatie van pups bij grote kwekers verbetert?

Krijgen de asielen werkingsmiddelen om sociaal gehandicapte, moeilijke honden op te voeden, bijvoorbeeld via gedragstherapeuten? Ze gaat ervan uit dat de 10 euro per dag per inbeslagname zeker niet toereikend is.

Er zijn klachten van mensen over het in te vullen document bij adoptie en het verschil in asielen daarbij. Els Sterckx begrijpt dat de asielen genoeg informatie willen over de kandidaat-adoptanten omdat een dier het best niet telkens herplaatst wordt. Een van de strenge regels is een adoptiebeperving voor oudere mensen. Hoe staan de sprekers daar tegenover?

Het zwervkattenprobleem werd niet aangehaald. Gemeenten moeten een zwervkattenplan hebben, maar veel gemeenten voeren dat niet uit. Komen die problemen terecht bij de asielen?

Daniella van Gennep gaf het belang van kennisdeling aan. Staan asielen in Vlaanderen daarvoor open? Er is veel concurrentie tussen asielen. Waarom is samenwerken toch zo moeilijk? Waar loopt het mis? Ten slotte vraagt het lid zich af hoeveel dierenambulances er in Vlaanderen zijn.

Over de euthanasiekwestie wil Els Sterckx weten of de sprekers een indicatiecijfer hebben van hoeveel honden er ingeslapen worden in de asielen. Om welke redenen gebeurt het? Er zijn asielen die meer dieren euthanaseren voor de zomervakantie zodat er meer plaatsen vrijkomen voor opvang van dieren van eigenaars die op vakantie gaan. Een asiel moet een asiel zijn en geen opvangplaats tegen betaling. Hoe staan de sprekers daar tegenover?

Hoe kan men de consumenten aanpakken in het licht van de overconsumptie van dieren? Men kan toch moeilijk het principe 'wie eerst komt, eerst maalt' hanteren. Hoe kan men kwekers aanpakken over het fokken van dieren? De wetgeving zet de deur open om zo veel te fokken en te verkopen als men wil. Zelf kent het lid amateurfokkers die dertig tot veertig nesten per maand hebben. Dierenwelzijn doet daar niets aan, aldus het lid. Misbruiken zijn ook in Vlaanderen schering en inslag. Er is onvoldoende controle en handhaving.

De zogenaamde 'whitelist' van minister Ben Weyts past in het kader van akkoorden met Oost-Europese lidstaten zoals Hongarije, waarbij buitenlandse fokkerijen moeten voldoen aan Vlaamse wetgeving. Het lid stelt dat dat echter zelden het geval is. Het gaat over een zeer winstgevende business. Hoe staan de sprekers tegenover de whitelist?

Trees Hendrickx opperde dat alle 'vervuilers' moeten meebetalen als een hond in een asiel terechtkomt. Els Sterckx volgt de redenering maar vraagt zich af hoe men zal achterhalen wie de hond al onder zijn hoede heeft gehad. Ze denkt daarbij aan de chip waarop alle vroegere bezitters van een hond geregistreerd zouden staan. In werkelijkheid staan die er niet altijd allemaal op. Hoe zal men het aanpakken om mensen verantwoordelijk te stellen?

Er werd veel gesproken over het verplicht terugnemen van honden, zowel bij invoer uit het buitenland via rescue, broedfok of andere kwekers. Hoe zal men ervoor zorgen dat de honden niet worden ingezet als fokhond of eventueel zelfs geëuthanaseerd worden? Hoe is dat te controleren en te vermijden? De opmerking van Trees Hendrickx over de vertegenwoordiging van de broedfoklobby in de werk-

groepen, vindt het lid terecht. Nu wordt er eigenlijk voor gezorgd dat het verhandelen van puppy's legaal is, waarbij geen rekening wordt gehouden met het dierenwelzijn, wel met de winst van de (malafide) fokker. Hoe kunnen malafide handelaars strenger worden aangepakt? Ze heeft het gevoel dat bonafide handelaars momenteel strenger worden aangepakt dan malafide handelaars.

Tot slotte vraagt Els Sterckx aan Daniella van Gennep hoe men de btw-verlaging voor dierenartskosten het beste zou aanpakken in Vlaanderen. Werden er al concrete stappen ondernomen voor het landelijke datasysteem? Wat gebeurt er als de asielen bij wijze van spreken vol zouden zitten met dieren die niet geadopteerd kunnen worden? Men kan dan toch moeilijk om die reden de fokkerij een halt toe-roepen?

#### 4.4. Meyrem Almaci

*Meyrem Almaci* bedankt de sprekers om geen blad voor de mond te nemen. Als de kraan niet wordt dichtgedraaid kan men eindeloos blijven dweilen. Uit de uiteenzettingen blijkt dat de kraan steeds meer open komt te staan. Sociale media en (tweedehands)websites hebben een vliegwieleffect gecreëerd op de broodfok. Mensen kiezen vaker een hond op basis van het uiterlijk. Ze verwijst daarbij naar de bully xl. De broodfokkers spelen in op die hypes. Is er een verschil in het type broodfok tussen vroeger en nu, en heeft dat effect op de dieren die in de asielen binnenkomen? Hebben hypes het probleem groter gemaakt of is het probleem gelijksoortig gebleven de afgelopen tien jaar? Volgens het lid wordt er alsmaar meer ingespeeld op het sentiment van mensen uit puur winstbejag, zowel door broodfokkers als bij buitenlandse honden door zogenaamde rescueorganisaties.

Aan Philip Zurinckx vraagt het lid wat de overheid volgens hem moet doen ten aanzien van hypes en miskweekte dieren. Er is discussie over een eventueel verbod op bepaalde rassen, wat in Nederland al het geval is. Ook de houder moet gesensibiliseerd worden.

Over inbeslagnames beperkt Meyrem Almaci zich tot de klassieke huisdieren. Ze vraagt zich af of 10 euro een billijk bedrag is, gezien de dierenartskosten. Hoe is die 10 euro per dag samengesteld? Waren de asielen betrokken bij de bepaling? Is dat bedrag houdbaar of onvoldoende? Ze heeft de indruk dat de inbeslagnames exponentieel stijgen. Vaak gaat het om grote aantallen en is er recidive in het spel. Asielen werken vaak met vrijwilligers. Er is echter een groot verschil tussen de normering en de administratieve rompslomp voor kwekers en die voor asielen, zegt het lid. Hoe zou men dat kunnen omkeren? Veel vrijwilligers geven aan het niet meer aan te kunnen. Aan de andere kant is een personeelslid te duur. Hoe kijken de asielen naar die onhoudbare situatie? Wat kan de commissie daaraan doen?

Meyrem Almaci is het eens met de voorstellen voor een honden- of dierenhoudersbrevet en een vergunning, zoals in Wallonië. Bij recidive riskeert men de vergunning te verliezen. In Brussel en Wallonië is men ambitieus geweest en heeft men beslist dat er geen pups meer mogen verkocht worden als de moeder niet op het grondgebied is. Dat is belangrijk voor de socialisatie van de pup. Het moederdier mag bovendien ook niet zwanger vervoerd worden. Zijn de sprekers daar voorstander van? Wordt daarover in Nederland gedebatteerd? Ze is overigens van mening dat controles in andere Europese landen niet haalbaar zijn voor een Vlaamse afdeling Dierenwelzijn.

Hoe kijken de sprekers naar de whitelist van minister Ben Weyts?

Is het niet mogelijk om ook aan broodfokkers een maximumaantal worpen op te leggen? Voor reguliere asielen en kwekers zijn er namelijk beperkingen. Dat is ook belangrijk voor het welzijn van het moederdier.

Meyrem Almaci is voorstander van bedenktijd bij de aankoop van dieren. Dieren worden jammer genoeg nog altijd als producten beschouwd, maar waarom zou men dan de consumentenwetgeving niet ten goede gebruiken? Mensen beseffen al heel snel dat ze een impulsaankoop hebben gedaan. Nu gaan die dieren naar een asiel. Kan men terugnameplicht en garantieplicht voor goederen niet toepassen ten aanzien van die fokkers? Asielen passen al vaak een soort bedenktijd toe. Is zo'n bedenktijd voor asielen als algemeen principe een optie?

Ten slotte vreest het lid voor euthanasie bij dieren die niet meer gesocialiseerd kunnen worden. Hebben de sprekers zicht op het percentage dieren dat geëuthanaseerd moet worden? Is het gestegen of gedaald? En hoe hangt het samen met de leeftijd van de dieren? Uit de presentaties is gebleken dat de dieren steeds jonger zijn als ze in de asielen terechtkomen.

#### 4.5. Ludwig Vandenhove

*Ludwig Vandenhove* stelt dat de hoorzitting een openbaring was in vergelijking met de manier waarop over het algemeen in de commissie wordt gesproken. Volgens hem werd een vernietigend oordeel geveld over de houding ten aanzien van de dierenasielen enerzijds en de private sector anderzijds. Het is zo dat minister Ben Weyts heel wat inspanningen doet op het vlak van dierenwelzijn. Het lid stelt zich de vraag of dat voldoende is. Hier wordt volgens hem vandaag aangetoond dat het onvoldoende is.

Ludwig Vandenhove is blij dat partijen die België willen afschaffen toegeven dat Brussel en Wallonië beter werk leveren dan Vlaanderen. Hij heeft al vaak verwezen naar Wallonië om bepaalde dingen over te nemen, zoals het dierenhoudersbrevet en de reglementering over de import van puppy's. Het antwoord is dan telkens dat het weinig zin heeft en dat het te veel administratie vergt, stelt het lid. Hij denkt dat het beleid op dat vlak zeker bijgestuurd moet worden. Hij hoopt hiervoor een partner bij de meerderheid te vinden. Ook vindt hij een nadeel aan hoorzittingen dat de betrokken ministers er niet bij zijn. Zij zouden moeten luisteren, argumenteert Ludwig Vandenhove.

Trees Hendrickx maakte de opmerking dat er in het voorontwerp van decreet over dierenwelzijn, Vlaamse Codex Dierenwelzijn, weinig concrete en praktische zaken staan. Het lid hoopt dat de minister van Dierenwelzijn en de meerderheidspartijen de moeite doen om serieuze hoorzittingen te houden over de codex, per thema. De codex legt immers voor een aantal jaar de toekomst voor dierenwelzijn in Vlaanderen vast. Hij nodigt de leden uit om over de partijgrenzen heen het initiatief voor hoorzittingen te nemen. Zo niet zal de oppositie het doen.

Zouden de sprekers het goed vinden als Vlaanderen werk zou maken van een algemeen kader voor euthanasie? Nu voert elk asiel zijn eigen euthanasiebeleid. Dat vindt hij geen goede aangelegenheid. Het lid haalt vervolgens het overdragen van medische attesten aan bij het binnenkomen van een dier in een asiel. De dieren gaan vaak van een professioneel, over een gezin naar een dierenasiel waar veel vrijwilligers zitten. Zou het niet goed zijn als er gewerkt kan worden met een medisch attest wanneer een dier wordt overgedragen van x naar y?

Volgens Trees Hendrickx blijft de overheid serieus in gebreke. Blijkbaar luistert de overheid niet naar het werkveld en de wetenschap. Wat de adoptiebonus betreft gaat het lid akkoord met de analyse van Trees Hendrickx. Moet de overheid de adoptiebonus afschaffen of moeten andere acties ondernomen worden? Verder vindt Ludwig Vandenhove dat de discrepantie tussen de opdrachten en de middelen van asielen heel goed werd weergegeven. Hij stelt voor dat de sprekers gaan samenzitten om een concreet model van financiering aan te reiken aan de minister. De repliek is meestal dat er te veel administratie is bij vergoeding per prestatie,

maar volgens het lid kan dat geen reden zijn. Administratie is slechts een middel. Hoe kan de commissie iets aanreiken aan de minister zodat het anders en meer kan?

Ludwig Vandenhove is verheugd dat Daniella van Gennep aanhaalt dat sensibilisering niet werkt. Dat zou minister Ben Weyts moeten horen, want hij zweert bij sensibilisering. Het lid vindt het goed dat eindelijk gezegd wordt dat sensibilisering niet werkt. Hij ziet het als een vorm van bescherming van de privésector. Het valt hem op dat de minister het moeilijk heeft als hij aan de privésector moet raken. Dat geldt volgens het lid als het gaat over landbouwdieren en fokkers. Dat moet veranderen.

Het lid heeft horen zeggen dat er meer handhaving moet komen. Hoe zien de sprekers dat? Moet er meer personeel komen bij de afdeling Dierenwelzijn? Moet er actiever ingezet worden op dierenpolitie in steden en gemeenten? Momenteel gebeurt dat op louter vrijwillige basis.

Els Sterckx haalde terecht aan dat er weinig werd gezegd over zwervkatten. Ludwig Vandenhove heeft vragen bij het tweekattenadoptiebeleid, waarbij wordt gesteld dat men beter twee katten ineens adopteert. Dit geeft volgens hem vaak aanleiding tot bepaalde problemen.

Voorts vraagt het lid zich af waarom er fokkers in de Dierenwelzijnsraad zitten. Het is nooit goed dat degenen die voordeel krijgen in een adviesraad zitten. Dat is ook niet gebruikelijk in andere adviesraden. Dat bevestigt volgens hem dat de privé-sector gesteund wordt.

Ten slotte zegt het lid dat Vlaanderen altijd blij is als Nederland zegt dat de Vlamingen het beter doen. Over de dierenambulance heeft GAIA samen de federale overheid onlangs een goede presentatie gegeven. In Vlaanderen zijn dergelijke diensten zeldzaam. Het lijkt hem een mooi model om die dierenambulances in Vlaanderen uit te bouwen.

#### 4.6. Alessia Claes

*Alessia Claes* gaat kort in op de opmerkingen die werden gegeven over de deelnemers aan de Dierenwelzijnsraad. Ze verduidelijkt dat het de werkgroep zelf is die de leden bepaalt, het kabinet en de minister hebben er niets in te zeggen.

#### 4.7. Jan Laeremans

Nederland en Vlaanderen hebben een gezamenlijke Taalunie met een goede samenwerking. *Jan Laeremans* zou dat graag ook tot stand zien komen voor dierenwelzijn. Nederland werkt anders en heeft zeer goede ideeën. De krachten worden het best gebundeld, men kan immers veel leren van elkaar. Hij oppert de mogelijkheid van een Vlaams-Nederlandse dierenwelzijnsraad. Wat bestaat er op dit ogenblik qua samenwerking? Is er daarrond op ministerieel vlak iets gedaan? Lijkt het de sprekers een goed idee om een verdere samenwerking te bekijken?

#### 4.8. Els Sterckx

*Els Sterckx* reageert op Alessia Claes die stelt dat de Vlaamse Raad van Dierenwelzijn niet wordt samengesteld door de minister, maar het is wel de minister die advies vraagt aan de Dierenwelzijnsraad. Het lid vindt dat de minister geen advies hoeft te vragen als hij vindt dat de raad niet correct is samengesteld.

Hoe staan de sprekers tegenover het aan huis leveren van puppy's? Veel broedfokkers doen dat, wat de impulsaankopen extra bevordert. Die honden komen dan



weer in asielen terecht. Het lid haalt ook de rescueorganisaties aan, waar de corruptie welig tiert. Sommige groeperingen uit bijvoorbeeld Roemenië voeren zogenaamde rescuehonden naar België in. Hoe kan de overheid de corruptie in de rescuewereld stoppen?

## 5. Antwoorden en replieken

### 5.1. Philip Zurinckx

*Philip Zurinckx* is voorstander van professionalisering van de asielen. Aan de andere kant voelen de asielen zich harder aangepakt dan de sector die de problemen creëert. Terwijl asielen gedragsfiches van de honden moeten bijhouden, is dat bij de kwekers niet nodig. Daarnaast wordt in kwekerijen niet bijgehouden of de honden al gesocialiseerd zijn. Er zijn zeker goede initiatieven voor professionalisering, maar waarom zijn ze alleen nodig in de asielsector? Waarom is de professionalisering bij kwekers, waar de problemen beginnen, niet verplicht? Asielen kampen al met te weinig personeel. Philip Zurinckx staat achter professionalisering, maar niet alleen in de dierenasielen.

De website adopteereendier.be is niet slecht maar een asiel moet via verschillende kanalen adverteren. Dat brengt een enorme werklust met zich mee. Asielen worden nu vrijwel verplicht om elk adopteerbaar dier op de website te plaatsen. Kittens zijn bijvoorbeeld snel de deur uit. Als men elke kitten op de website moet zetten en er weer af moet halen, kan men daarmee zijn dagen vullen; en dat is niet de bedoeling.

De spreker denkt dat het actieplan van het departement een beetje ongelukkig tot stand is gekomen. Het eerste actieplan was om een werkgroep samen te stellen waarin de problematiek besproken zou worden. Veel mensen uit het werkveld zelf wilden deelnemen, waarna volgens de spreker beslist werd om er een workshop van een halve dag van te maken. Daarop werden de conclusies dan gebaseerd. Hij vindt dat kort door de bocht. De afdeling Dierenwelzijn zou meer in contact moeten treden met de werkvloer zelf. Inspecteurs in het veld doen dat wel, maar over het algemeen is er te weinig overleg en wordt er te weinig rekening gehouden met het werkveld.

Dat sluit aan bij het feit dat de lobby van de broedfok in de werkgroep aanwezig is. De Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn is niet in de mogelijkheid om advies te geven dat alleen op dierenwelzijn gebaseerd is, vindt Philip Zurinckx. Er moet altijd een compromis worden gesloten. De minister zal nooit vanuit de werkgroepen of de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn een advies krijgen dat alleen gebaseerd is op dierenwelzijn. De spreker merkt dat in de praktijk, want hij vervangt soms de vertegenwoordiger vanuit de sector. Hij vindt die praktijk niet goed maar de minister moet zelf beslissen of die tot voldoening stemt.

Bij de import van buitenlandse honden moet een verschil gemaakt worden tussen volwassen honden en pups. Wat volwassen honden betreft is er zeker nood aan een fatsoenlijk wettelijk kader. Zo kan men controleren en ervoor zorgen dat de buitenlandse organisaties alles fatsoenlijk regelen. Wat pups betreft is hij een grote tegenstander van de tienduizenden pups die naar België worden gehaald zonder controle op het welzijn. Het gaat om het welzijn van de pups maar ook van de honden waarmee de pups gekweekt worden.

Dieren van eigenaar naar eigenaar laten overgaan wordt al volop via de sociale media geregeld. Dat kan een oplossing zijn. Het asiel doet het ook soms, maar als men het correct wil doen kruipt daar heel veel tijd in. Men moet de medische- en gedragssituatie kennen en de juiste adoptanten zoeken. Asielen merken vaak dat plaatsingen via Facebook mislopen. Wanneer iemands hond zonder voldoende

begeleiding bij een andere persoon wordt geplaatst en dat lukt niet, waar gaat die hond dan naartoe? De oorspronkelijke eigenaar zal de hond niet terugnemen en dus verschuift het probleem zich naar de asielen, waar de hond dan terecht komt. Verplaatsing naar een andere eigenaar kan goed zijn, maar dan moet het fatsoenlijk geregeld worden door mensen die er kennis en tijd voor hebben. Philip Zurinckx oppert om daarvoor misschien subsidies te creëren. Een forum creëren waar mensen honden kopen en verkopen zal volgens hem niet werken.

De vraag over de financiering vanuit de asielsector was de afgelopen jaren zeer duidelijk. De asielen zien de inbeslagnames elk jaar stijgen. In Sint-Truiden werden in 2023 al 225 dieren opgevangen die in beslag genomen werden, een aantal jaar geleden waren dat er nog maar zo'n veertig of vijftig. De asielsector vraagt al een paar jaar zeer duidelijk een regeling waarbij de effectieve kostprijs voor elk dier dat in beslag werd genomen, wordt terugbetaald. Dat gebeurt nog altijd niet. Een asiel draait voor elke inbeslagname financieel op. Volgens Philip Zurinckx is het geld dat naar asielen gaat bedoeld om dieren die door de dienst Dierenwelzijn in beslag zijn genomen, te helpen. Hij vindt dat de communicatie van de minister overkomt alsof de asielen rijk zijn. Dat is helemaal niet het geval. Asielen moeten zien rond te geraken om alle kosten te betalen. Hij verwijst naar een enquête van het onderzoeksbureau Möbius waaruit bleek dat de meeste asielen voorstander waren van het laten vallen van subsidies om in de plaats een correcte betaling van inbeslaggenomen dieren te krijgen. Er is nog altijd geen opening om tot een dergelijke regeling over te gaan. Dat komt verkeerd over bij mensen die bijvoorbeeld lidgeld betalen, argumenteert de spreker. Bij inbeslagnames stopt de eerder vermelde 10 euro per dag ook vanaf het moment dat de dieren aan asielen zijn overgedragen. Sommige dieren moeten nog maanden in het asiel verblijven en ook daar komt niemand meer financieel tegemoet. De spreker vraagt een correcte vergoeding van de kosten tijdens de periode dat de dieren in beslag genomen worden. De afdeling Dierenwelzijn vraagt soms om operaties uit te stellen totdat het dier is toegewezen aan een asiel. De overheid betaalt niet en kan er een goednieuwsshow van maken waarbij gezegd wordt dat de asielen voldoende geld krijgen. Daar kunnen nog veel stappen gezet worden, aldus de spreker.

Philip Zurinckx is een groot voorstander van een euthanasiebeleid binnen elk dierenasiel. Hij weet niet of een veralgemening aan de orde is, maar er moet een kader zijn. Zo is het voor medewerkers duidelijk hoe met euthanasie omgegaan moet worden. Hij vertelt dat men twee belangrijke dingen in de gaten moet houden. In eerste instantie is dat de medische toestand van de dieren. Als dieren lijden moet men als asiel aan het welzijn van het dier denken. In tweede instantie is dat het gedrag van die dieren. Daarvoor heeft men goede procedures nodig. Er is al een goede samenwerking met gedragsdeskundigen. De asielen moeten hun verantwoordelijkheid nemen als een hond een groot risico inhoudt voor de maatschappij, vertelt de spreker. Maar het mag niet de bedoeling zijn dat asielen dodingsstations worden omdat de toestroom zo groot is. Dat is echter wel de richting die men uitgaat en het gevoel dat asielen krijgen.

Asielen werken geregeld samen met gastgezinnen. Dat is een goede oplossing voor kittens en puppy's, omdat ze makkelijker op te vangen zijn in een gastgezin. Uiteraard is dat voor problematische honden geen oplossing vermits niet iedereen de kennis heeft om zo'n honden te helpen. Gastgezinnen zijn een goede manier om de druk op asielen weg te nemen maar niet om het probleem van overvolle asielen te verhelpen.

De controles in de kwekerijen zijn een probleem. De spreker vertelt uit ervaring dat inspecteurs bij controles vaak in de steek worden gelaten door de wetgeving, die veel toelaat. Als inspecteurs bijvoorbeeld een pv opstellen en een boete uitschrijven, kan de kweker bij manier van spreken drie pups verkopen om zijn boete te betalen. De wetgeving gaat niet ver genoeg. Philip Zurinckx noemt grote

kwekerijen broedfokkers. Zolang die praktijken worden toegelaten door de wet en mensen daar blijven kopen, zal de situatie niet veranderen. De regelgeving moet herzien worden én moet meer gebaseerd zijn op dierenwelzijn. De consument moet een fatsoenlijke hond in handen krijgen. Ook zijn de inspecteurs overbevraagd. Een grondige controle neemt namelijk heel veel tijd in beslag, voor een kwekerij met vijfhonderd honden vergt dat een week voor drie à vier personen.

Wat betreft de sterilisatie van katten bij inbeslagnames vertelt Philip Zurinckx dat asielen niet het recht en de mogelijkheid hebben om in beslag genomen katten die terug naar de eigenaar moeten, te steriliseren. Als de katten in het asiel blijven moet het wel. Meestal hebben asielen geen zicht op welke eigenaars de nodige vergunningen als bijvoorbeeld hobbykweker hebben.

Als oudere mensen een hond willen adopteren is dat niet altijd even gemakkelijk. De spreker ziet dat er veel kandidaten zijn voor jonge honden. Als asiel moet men uit alle kandidaten de meest geschikte halen. Een aantal mensen moet men dan ontgoochelen. In de vzw Dierenvrienden Sint-Truiden is er geen leeftijdsgrens maar wordt er individueel gekeken of een dier geschikt is. Vaak wordt aan oudere mensen gezegd dat pups naar een andere kandidaat gaan. Het asiel suggereert dan oudere zindelijke honden maar meestal willen de mensen ze niet. Hij benadrukt dat het niet gemakkelijk is. Als asiel zoekt men altijd de beste kandidaten. Honden aanbieden op basis van de vraag wordt niet gedaan.

Limburg staat al ver in het aanpakken van de zwervkattenproblematiek. Sinds 2009 is elke gemeente aangesloten bij het sterilisatieproject waarbij mensen die in hun buurt zwervkatten zien, melding kunnen doen bij de milieudienst. Die verwittigt het asiel uit de regio. De katten worden vervolgens gevangen, gesteriliseerd en vrijgelaten. De spreker vindt dat dat goed werkt. Er is een samenwerking tussen gemeente, provincie en asiel, ook op financieel vlak.

Wat de kritiek op de duoplaatsing betreft is het wetenschappelijk bewezen dat kittens die voor zestien weken zonder soortgenoot vallen, achteraf vaker gedragsproblemen vertonen. Dat kan wel worden opgevangen, maar het is niet de bedoeling om mensen te verplichten om kittens per twee te adopteren. Wie al een andere (oudere) kat heeft, kan wel een kitten van jonger dan zestien weken adopteren. Anderen wachten het best tot de kitten vijf maanden oud is. Asielen houden rekening met het welzijn van dier en adoptant. Daarvoor zijn richtlijnen die perfect kunnen werken. Hij stelt wel vast dat er veel mensen tevreden zijn als ze twee katten adopteren. Dat zal bijgevolg de termijn die kittens in het asiel zitten, niet verlengen, integendeel.

De spreker haalt de kwestie aan over asielen die in de zomer meer dieren zouden euthanaseren. Er zijn twee verschillende vergunningen voor enerzijds een pension en anderzijds een asiel. Als men beide taken opneemt, heeft men twee verschillende vergunningen nodig. Dergelijke praktijken zouden in dat geval dus niet kunnen. De infrastructuur ervoor zou gescheiden moeten zijn. Als daarop voldoende controle is zouden zo'n dingen niet mogen gebeuren.

De samenwerking tussen asielen kan beter. Philip Zurinckx merkt op dat, als hij naar de situatie bij hen in Limburg kijkt, er geen concurrentie tussen asielen is en ze zelfs een paar keer per jaar samenzitten met asielverantwoordelijken om de problematiek te bespreken. Als er bijvoorbeeld kittens gevonden worden, wordt er onderling gevraagd of andere asielen nog plaats hebben. Concurrentie is dus niet nodig en daar kan aan gewerkt worden. In Limburg kwam de samenwerking tot stand op initiatief van het provinciebestuur. Een ambtenaar van Dierenwelzijn heeft dat in gang heeft gestoken en alle partijen rond de tafel gebracht. Dat heeft zijn meerwaarde bewezen.

Er zijn zeer weinig dierenambulances in Vlaanderen. De Limburgse dierenasielen hebben een permanentiedienst die dag en nacht bereikbaar is voor gemeenten en politiezones. Er kan constant iemand een interventie doen als het nodig is. Die functie wordt dus ingevuld zonder dat het specifiek een dierenambulance is. De hulpdiensten weten meteen waar ze naartoe kunnen.

Hypes zijn niet gemakkelijk aan te pakken. Philip Zurinckx ziet wel dat er in andere landen maatregelen zijn. Als mensen bijvoorbeeld een bully xl of een vechthond willen, moeten ze zich telkens heel goed informeren. In Frankrijk moet de muilkorf op. Als dat niet het geval is, wordt de hond meegenomen. In Vlaanderen is daar rond geen enkele regelgeving. Zo'n 95 procent van de staffordachtigen wordt in beslag genomen in criminele- en drugsmilieus. Hij haalt aan dat iedere drugsverslaafde zonder formaliteit twee nestjes per jaar kan kweken. De dieren krijgen daardoor een zeer onstabiele opvoeding. Het is zeer moeilijk om vervolgens voor die dieren een kandidaat te vinden. Vorig jaar werd, getest op vraag van de politie, driemaal vastgesteld dat staffords positief testten op amfetamine. De honden worden soms ook verkocht om geld te hebben om drugs te kopen. Uiteindelijk komen de dieren in een asiel terecht en is er bijgevolg veel tijd nodig om ze weer te socialiseren, als dat al lukt. Hij denkt dat een paar maatregelen voor dat soort honden aan de orde kan zijn.

Vrijwilligers en personeel zijn inderdaad zwaar overbelast, vervolgt Philip Zurinckx. Bij het starten van nieuwe mensen, moet men altijd eerst uitleggen dat in het asiel werken een enorme mentale belasting met zich meebrengt. Medewerkers trainen honden maandenlang zonder succes, de honden zijn in een zodanig slechte staat dat ze niet meer te helpen zijn. De vzw Dierenvrienden Sint-Truiden is de laatste jaren sterk geëvolueerd naar twaalf personeelsleden, maar dat is niet overal mogelijk. En er is nog meer personeel nodig, benadrukt de spreker. Het wordt moeilijker en moeilijker. De inhoud van het vrijwilligerswerk is ook veranderd. Mensen weten meer wat ze wel en niet willen en daarmee moet men als asiel rekening houden.

Pups aan huis leveren is niet aan de orde. In een ideale wereld kweekt een kweker volgens de spreker pas met zijn teefje als er genoeg bestellingen zijn. Hij twijfelt sterk aan de wil en de mogelijkheid om dat te bereiken.

Op het vlak van uitstroom werd gesproken van garantierecht, bedenktijd en terugnames. Bedenktijd vindt de spreker een goed middel om impulsaankopen te verminderen. Terugnames zullen volgens hem in de praktijk niet werken. Veel mensen zien na een paar weken medische of gedragsproblemen. Ze komen dan tot het besef dat ze het dier beter niet hadden gekocht. Aan de andere kant sturen de meeste mensen de pups ook niet graag terug naar de kweker. Philip Zurinckx denkt dat terugnames theoretisch iets mooi zouden zijn maar praktisch zal er weinig van worden gebruikgemaakt. Welke maatregelen hangt men eraan? Wanneer geldt een terugnameplicht? Bij welke problemen? En voor hoelang? Wat wordt er gedaan met iemand die een hond kocht, merkt dat het niet werkt en de hond gewoon doorgeeft? Geldt de terugnameplicht dan ook nog of vervalt ze?

*Meyrem Almaci* verduidelijkt haar vraag. Ze stelde een combinatie van bedenktijd en terugnameplicht voor. Mensen krijgen veertien dagen bedenktijd en kunnen in die tijd de hond al dan niet teruggeven. *Philip Zurinckx* zegt dat het een meerwaarde kan zijn maar vreest dat veel mensen daar geen gebruik van zullen maken.

Ten slotte haalt de spreker de mogelijke maatregel aan waarbij asielen medische en gedragstesten kunnen opvragen van mensen die een hond naar het asiel brengen. De maatregel kan volgens hem alleen een meerwaarde zijn. Echter, als je als asiel een attest krijgt van een hond met een zwaar medisch probleem, heb je het recht om die hond te weigeren. Hij vreest dat er een aantal gevallen zijn waar die

hond niet in het asiel terecht, maar vaak ook binnen een gezin een gevaar betekent. Dergelijke honden zijn vaak gezond en worden niet ingeslapen. Daarnaast komen bijtincidenten niet vaak aan het licht. Philip Zurinckx vertelt dat er kinderen zijn die gebeten worden door de ondoordachte aankoop van de ouders. Dat gaat dus om honden die het asiel niet binnenkomen en niet worden ingeslapen, maar wel een gevaar zijn binnen een gezin. Hoe vindt men daar een oplossing voor? Wie neemt daar de verantwoordelijkheid?

## 5.2. Trees Hendrickx

Er wordt gevraagd aan de dierenasielen om samen te werken. *Trees Hendrickx* stelt voor aan de partijen om dat ook te doen, zodat Vlaanderen kan gaan naar een beter welzijn voor dieren. Alles houdt met alles verband. Als aan het ene gesleuteld wordt, draait er ook iets bij het andere. Dat geldt ook voor socialisatie en domesticatie. Ze probeert in haar antwoorden een aantal vragen te combineren en te bundelen.

Gweny De Vroe vroeg om een wettelijke definitie van asielhonden. De spreker is daar zeker een voorstander van. Ze ziet veel communicatie over allerlei soorten honden en vraagt mee om definities van wat nu precies een asielhond, fokhond, straathond, gezinshond enzovoort is. Ze stelt voor om een werkgroep op te richten om al die definities scherp te stellen.

In verband met professionalisering nodigt Trees Hendrickx de commissieleden uit om een paar dagen mee te lopen in het asiel waar ze probeert te werken aan het gedrag van de honden. Met de middelen en mogelijkheden die er momenteel zijn, is dat onmogelijk. Middelen en vrijwilligers zijn nodig om de honden te socialiseren in allerlei (weers)omstandigheden, maar dat is tegenwoordig een onmogelijke opdracht. De spreker heeft het gevoel dat ze een aantal mensen die geen benul hebben van waarmee asielen te kampen hebben, met de voeten op de grond moet zetten.

De whitelist moet worden afgeschaft. Volgens de spreker is het een verzameling van verzamelcentra, zogenaamd gecontroleerd door de Vlaamse overheid. Er is volgens haar niets van aan. Wat verweten wordt aan buitenlandse rescueorganisaties, speelt zich allemaal af bij de import van de broodfokpups. De vraag werd gesteld wat het risicoverschil is tussen de import van pups en de import van buitenlandse rescuehonden. De spreker zegt dat er geen verschil in risico is. Ze denkt zelfs dat er een kleiner risico bij straathonden is, aangezien die relatief meer gevaccineerd, gecontroleerd en gescreend worden. Broodfokpups zijn niet gevaccineerd of gecontroleerd en komen uit risicovolle rabiësgebieden. Er is minstens geen risicoverschil, zo niet een groter risico bij de import van pups uit Oostbloklanden, besluit ze.

De problematiek van buitenlandse honden vindt de spreker zwaar overroepen. Ze draait mee in buitenlandse asielen en vindt het fout om te zeggen dat rescueorganisaties proberen om de problemen daar op te lossen. Ze proberen honden te helpen. Er zitten goede familie- en gezinshonden tussen. Alleen moet de screening goed gebeuren. De spreker vindt het niet correct om te zeggen dat de binnenlandse asielen overvol zitten en dat mensen dus daar een hond moeten halen. In het asiel waar zijzelf helpt zitten er slechts drie adopteerbare honden. Dus gaan mensen naar de broedfok. Ze noemt het een vicieuze cirkel en roept op om die praktijk te stoppen. Het is fout om te zeggen dat men geen honden uit het buitenland moet halen maar naar binnenlandse asielen moet gaan, want daar zijn er namelijk geen.

Dan komt Trees Hendrickx op de vragen rond euthanasie. Ze vreest dat er, in binnenlandse asielen, heel weinig honden zouden ontsnappen aan euthanasie als de testen worden gedaan zoals ze zouden moeten worden gedaan. Er is ook de

discussie tussen 'no kill' en 'pro kill'. Het debat is echter genuanceerd en men moet kijken naar de kwaliteit van het leven van de hond. Bij medische- of gedragsproblemen die niet oplosbaar zijn, moet men verantwoordelijkheid opnemen. De 'caring-killing paradox' is zeer ernstig. Philip Zurinckx haalde aan dat er mensen zijn die lang proberen een hond te remediëren en dan constateren dat het niet lukt. Na zes maanden zorg voor een hond, moet men die dan laten inslapen. Trees Hendrickx stelt voor dat de mensen van Dierenwelzijn dat dan zelf komen doen. Ze werkt met honden die niet adopteerbaar zijn en stelt zich de vraag of ze die dan moet laten inslapen. Ze merkt dat bepaalde honden vaak blij zijn als ze binnenkomt maar vaak is zij de enige persoon waarmee de hond een band heeft. Er moeten regels rond euthanasie komen; dat mag zeker gereguleerd worden. Er moet wel eerst iets gedaan worden aan de instroom. Ze wil niet dat de asielen opdraaien voor de laksheid en lafheid die nu al jaren duurt.

De spreker is een voorstander van de terugnameplicht. Maar alleen als het aantal fokteven drastisch daalt. In een studie van De Meester (2005) over Belgische broedfok (De Meester, R., Moons, C., van Bree, P., Coopman, F. (2005). 'Critical evaluation of the environment in Belgian Dog breeding kennels during the puppies' socialization period', Vlaams Diergeneeskundig Tijdschrift. 74. 364-374. doi: 10.21825/vdt.89096) wordt duidelijk gesteld dat vanaf dat er meer dan twintig fokteven zijn, het welzijn van de honden exponentieel achteruitgaat. Ze stelt voor om die studie als maatstaf aan te houden.

De verplichte aanwezigheid van de fokmoeders zoals in Wallonië, is volgens de spreker een tweesnijdend zwaard. Als men heel veel fokmoeders heeft is de aanwezigheid van de moeder niets waard, zegt Trees Hendrickx. De fokmoeders leven in stress en dragen epigenetisch hun angsten over aan hun nakomelingen. Alles hangt dus samen. Als het aantal fokteven beperkt is, is de maatregel in Wallonië prima. Als dat niet zo is, is er meer negatieve dan positieve impact. Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat de aanwezigheid van de fokmoeder zeer belangrijk is tot de pups vijf à zes weken zijn. Ze wijst terug naar de importpups die op vier à vijf weken bij hun moeders worden weggerukt en daardoor meer belast zijn dan pups in een normale situatie. Als Vlaanderen het niet aanpakt als een geheel, komt men nergens.

Er is veel nood aan financiering van de asielen. Ludwig Vandenhove stelde de vraag waarom een adoptiebonus geen goede incentive is. De spreker vindt dat weer een economisch principe waarbij men aan postfinanciering gaat doen als beloning van iets wat men niet kan controleren. Er zijn minder goede asielen waarbij mensen een hond meekrijgen zonder verdere vragen. Zij krijgen een bonus en het jaar nadien zitten die honden terug in het asiel. Postfinancieringen en economische principes wil ze niet toegepast zien op het welzijn van dieren. Vervang het door een prefinanciering en bewaar dat geld om asielen te steunen met remediëring van gedragsproblemen en de aanpak van medische problemen.

Trees Hendrickx gaat vervolgens in op de vraag hoe men de vervuiler kan laten betalen. Er zijn volgens haar een aantal dringende maatregelen nodig; in eerste instantie de dogID aanpassen en verbeteren. In de dogID moet een historiek komen van alle eigenaars op één chipnummer. Iemand kan dan bijvoorbeeld geen eigenaar worden voordat een bijdrage wordt gestort in een consignatiekas. In elk geval moet er genoteerd worden wie al eigenaar is geweest van een hond. Er moet goed duidelijk worden gemaakt dat als men eigenaar is, men zal opdraaien voor mogelijke asielkosten. Als men een hond wil delen met anderen, is het voor hun eigen goed dat eigenaars aangeven dat ze de hond hebben doorgegeven. Ook de kweker zal mee opdraaien. Iedereen kan bijvoorbeeld weer een waarborg in een consignatiekas storten. Trees Hendrickx benadrukt dat de eigenaar moet weten dat hij mee zal opdraaien als de hond in het asiel komt. Dan zal ook de kweker beter zijn best doen, zodat pups niet in het asiel belanden.

Over uitstroom vraagt Trees Hendrickx zich af of een bedenktijd slaat op een proeftijd. *Meyrem Almaci* verduidelijkt dat als men een product koopt en binnen veertien dagen merkt dat het geen goed idee was, men dat product terug kan brengen. Ze verwijst naar het consumentenrecht. Het idee werd geopperd op een bijeenkomst georganiseerd met een aantal asielen. Men koopt een dier aan en het duurt veertien dagen vooraleer het dier effectief bij de klant komt. In die veertien dagen kunnen mensen de aankoop laten bezinken en kunnen ze dus nog afzien van de aankoop. De impuls kan in die periode nog getemperd worden.

*Trees Hendrickx* zegt dat bedenktijd zeker nodig is. Honden meegeven om 'te proberen' is een no-go en bovendien heel slecht voor het welzijn van het dier. Ze blijft wel een absolute voorstander van een hondenhoudersbrevet. Er wordt aangevraagd om een verplichte cursus te introduceren zodat men weet wat de basisnoden, financiën, zorgen enzovoort zijn. Ze hoopt dat het er in Brussel doorkomt. Het geeft mensen de tijd om eventueel in te zien dat een hond niets voor hen is. De spreker is niet te vinden voor een koppelverkoop van de pup enerzijds en een attest anderzijds. Dat ziet ze wel gebeuren: broedfokkers zullen een hondenschool oprichten en attesten à volonté afgeven. Momenteel is er een goede cursus over dierenwelzijn voor asielmedewerkers. De spreker stelt voor om daaruit elementen te nemen voor de eigenaars. Dat ziet ze het liefst georganiseerd vanuit de afdeling Dierenwelzijn. Er zijn oudere mensen die het moeilijker hebben. Laat ze begeleiden door iemand die hen kan begeleiden. Iedereen heeft recht op een hond, oudere mensen mogen niet benadeeld worden. Zij zullen het moeilijker hebben om een hondenhoudersbrevet te halen, maar het kan. Ze hebben meestal meer nood aan een cursus basisnoden aangezien ze, volgens de spreker, nog meer een ouderwetse mentaliteit hebben. Aan de andere kant zijn ze de hele dag thuis. Het risico op problemen blijft maar wordt door zo'n cursus kleiner. Asielen en buitenlandse rescueorganisaties moeten een gepersonaliseerd adoptiebeleid voeren. De vragenlijsten zijn een hele goede basis maar mogen geen instrumenten zijn om mensen af te ketsen. Men kan de vragenlijst gebruiken als onderliggend werkdocument en infociche maar idealiter gaat men met de mensen spreken. Daarom is een adoptiebeleid zo tijdrovend en arbeidsintensief. Een hond moet op maat zijn van de eigenaar en daar is nu geen tijd voor bij asielen.

Over inbeslagnames las de spreker in de nota van de afdeling Dierenwelzijn om die uit te stellen. Men wordt opgeroepen voor verwaarlozing of mishandeling en overweegt dan om inbeslagnames uit te stellen en remediërende maatregelen op te stellen? Als er opgeroepen wordt voor inbeslagname, is dat meestal ernstig en laat men de dieren daar niet zitten, betoogt Trees Hendrickx. Volgens haar wordt dat voorgesteld omdat de overheid er dan niet voor hoeft te betalen. Die maatregel moet onmiddellijk geschrapt worden uit de nota.

De vraag werd gesteld over hoe de overheid kan handhaven. Als men als overheid de problemen inperkt, zal de overheid ook minder moeten handhaven. De spreker redeneert dat de problemen beperken, ook de handhaving zal beperken. De dierenpolitie kan een belangrijke rol spelen. Ze vindt dat elk politieteam moet versterkt worden met een paar mensen die elkaar kunnen opvolgen. In Leuven is bijvoorbeeld slechts één agent opgeleid. Wat als die ziek is of vakantie heeft? Er moeten meerdere mensen in een korps worden opgeleid zodat ze mee de handhaving kunnen dragen.

Buitenlandse rescueorganisaties wordt verweten dat mensen een hond kiezen op basis van foto's, maar het is niet anders in de broedfok. Trees Hendrickx vraagt zich af waarom dat ook niet vermeld wordt. In het asiel waar ze helpt, kwam onlangs een pup van tien weken binnen, gekocht en aan huis geleverd. Twee weken later moest de pup weg.

Alle neuzen staan in dezelfde richting. Geen één draait in de andere richting en dat moet volgens haar stoppen. Trees Hendrickx roept alle partijen op om samen te werken om dat doel te bereiken.

### 5.3. Daniella van Gennep

*Daniella van Gennep* zal vooreerst ingaan op de organisatie van de samenwerking in Nederland. Volgens haar loopt het niet perfect in Nederland, maar iedereen heeft goede intenties. De organisaties zitten vol gepassioneerde mensen. De stichting faciliteert vooral, opleggen lukt niet goed. Dat gebeurt door bijeenkomsten te organiseren en de DierenLotacademie gratis te maken. Ook wordt er georganiseerd; de ambulances en asielen kunnen immers niet allemaal tegelijk aan tafel bij de overheid. Zo is er een Spreekbuis Wildopvang en Dierenambulances. Van elke organisatie is er een afvaardiging die in gesprek gaat met de overheid. Zowel op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau is er een Spreekbuis Wildopvang en Dierenambulances. Thema's worden bespreekbaar gemaakt en er worden oplossingen aangeboden. Volgens haar is het belangrijk om ook dat te organiseren. Samenwerken gaat verder dan alleen tussen dierenopvangorganisaties onderling. De asielen werken ook samen met de handel. Ze kijken samen met de fokkers en de dierenwinkels hoe ze gezamenlijk problemen kunnen aanpakken. Dat is moeilijk aangezien ze verschillende uitgangspunten hebben. Er is zowaar een landelijk datasysteem opgericht waarbij men samen met de handel kijkt hoe de in- en uitstroom soepeler kan verlopen.

Als DierenLot steun verleent aan organisaties, wordt in contracten opgenomen dat de partijen elkaar niet zwart maken op sociale media, benadrukt Daniella van Gennep. Men kan het oneens zijn met de werkwijze van een andere opvang, maar er zijn afspraken om respect te hebben voor elkaars handelsmethode. Niet iedereen hoeft op dezelfde manier te handelen. Als dit contractueel opgenomen wordt, is het een voorwaarde voor steun.

De provincie Utrecht verklaarde dat ze wel degelijk dierenambulances en wildopvang wil steunen, maar de voorwaarde voor steun is dat men ook een cursus volgt. Organisaties krijgen pas geld als ze professionaliseren. De overheid neemt een stimulerende houding aan in plaats van een opleggende. Ook in Nederland wordt tegen een administratieve rompslomp met veel regels aangelopen. Vanuit de Spreekbuis Wildopvang en Dierenambulances werd aan de overheid gevraagd om de regels voor opvang simpeler te maken. De overheid is daar volgens de spreker wel al drie jaar mee bezig. Ze zegt dat het niet heel snel verloopt, maar het gebeurt wel. Regels voor opvang worden versimpeld. Het is belangrijk dat de overheid maatwerk mogelijk maakt voor opvang.

Wat de buitenlandse dieren betreft is de houding in Nederland steeds meer dat niet elk dier opgevangen hoeft te worden. Er wordt veel meer gebruikgemaakt van de TNR-methode. Zorg dat de bevolking zich ter plekke ontfenmt over die dieren. Men ziet steeds meer dat burgers dieren verzorgen op vrijwillige basis. Zo moeten de dieren niet naar de opvang en geraken asielen niet overvol. Volgens Daniella van Gennep probeert men het best zo veel mogelijk 'op straat' te organiseren. Het is al duidelijk gebleken dat het niet goed is als asielen overvol zitten. Dat komt dierenwelzijn en plaatsbaarheid niet ten goede. Mensen denken dat ze de dieren helpen door ze naar het asiel te brengen maar in asielen krijgen ze uiteindelijk te weinig aandacht om ze te herplaatsen. Asielen in het buitenland beperken de opslagcapaciteit. Ze focussen liever op minder dieren goed plaatsbaar maken, dan op heel veel dieren opvangen en ze daar heel lang laten zitten.

Euthanasie is helaas vaak een oplossing voor niet-adopteerbare honden. Het is niet populair bij vrijwilligers, maar soms kan het niet anders. Er zijn asielen in Nederland die hoogrisicohonden willen opvangen, maar andere asielen willen dergelijke



honden gewoonweg niet opvangen. Ze wijzen op hun beperkte kennis enerzijds en het beschermen van de vrijwilligers anderzijds. In derde instantie zijn er asielen die de dieren gewoon de rest van hun leven bij hen laten slijten. Hun middelen halen ze uit fondsenwerving.

De spreker ziet een samenwerking met Vlaanderen zitten. Ze geeft dierenambulances als voorbeeld. Er zijn steeds meer opvangcentra die daarnaast ook een dierenambulance organiseren.

De zwervkatten zijn in Nederland een groot probleem. Men staat daar niet zover als in Vlaanderen. Er is steeds meer discussie of eigenaars hun katten nog los mogen laten lopen. Er is nog een heel traject te gaan en ze zou blij als de castratieplicht en de chipplicht er komen. Die is al toegezegd maar nog niet ingevoerd.

Over de btw-verlaging vertelt de spreker dat de Nederlandse minister zich ook verschuilt achter Europa. Men geraakt niet veel verder. Ze ziet wel dat de dierenartskosten en de commercialisering daarvan meer als een probleem worden ervaren.

Door de universiteit van Utrecht en de Hogeschool Van Hall Larenstijn werd een projectvoorstel voor een landelijk datasysteem ingediend dat werd goedgekeurd. Als de leden daarover meer willen weten is de spreker bereid om er per email meer info over te geven.

Er werd gezegd dat de bully xl verboden is in Nederland maar dat is nog niet het geval, zegt Daniella van Gennep. In het verleden is er wel degelijk een lijst geweest met verboden rassen. Dat heeft tot veel gedoe geleid bij de asielen want zij kregen ineens gezonde jonge puppy's aangeboden van pitbulls die dan geëuthanaseerd moesten worden. Dat had een enorme impact op de medewerkers. Op 4 oktober 2023 werd geopperd om iets soortgelijk te introduceren. Alle honden met brede kaken of bijtgevaarlijke honden zouden worden verboden en er zou zowel een houdverbod als een fokverbod komen. DierenLot schrok daarvan. De asielen kunnen niet al die dieren opvangen en worden dan dodingsstations. Dat is volgens de spreker niet de goede oplossing. De oplossing is volgens Daniella van Gennep een combinatie. De overheid moet én iets doen aan de houders van die honden én de cursus verplichten. Ze stelt ook voor om de muilkorf mogelijk te maken en een landelijke registratie in te stellen in plaats van per gemeente. De overheid moet verschillende oplossingen samenvoegen en niet alleen focussen op bepaalde rassen. De handel is volgens haar altijd creatief genoeg om daar onderuit te komen door bijvoorbeeld andere rassen te ontwikkelen.

De aanwezigheid van de moederhond bij de opvoeding van pups is geen onderwerp in Nederland. Er wordt in de plaats verwezen naar de website van de LICG. Dat vindt ze een hele goede website, waar veel info staat over hoe je moet omgaan met huisdieren. Alleen vindt het Nederlandse publiek de website niet. Er staat bijvoorbeeld een hele goede puppychecklist op de website. Er is wel een maximaal aantal nestjes afgesproken in Nederland. Een moederhond mag maximaal één nest per jaar voortbrengen. Dit wordt ook gehandhaafd. De veertien dagen bedenktijd lijkt Daniella van Gennep een goed initiatief.

Over financiering krijgt de spreker regelmatig vragen van de asielen. Ze mist handvatten over wat de asielen precies nodig hebben. DierenLot heeft modelcontracten gemaakt waar men inzichtelijk maakt welke kosten de asielen maken en welke kosten vergoed zouden moeten worden door de overheid. Vaak wordt 50 procent voorgesteld, aangezien asielen een stukje zelfstandigheid moeten opbouwen en niet volledig afhankelijk mogen zijn van de overheid.

In Nederland is de dierenpolitie opgetuigd. Er werd sterk bezuinigd, dus nu is het zo dat elke politieagent dierenwelzijn als taakaccent heeft. De agenten worden getraind in dierenwelzijnsaspecten. Het wordt gezien als een standaardonderdeel van politiewerk.

Daniella van Gennep zegt dat de structurele samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland beter kan. DierenLot heeft al eens een interview met minister Ben Weyts gehad en in hun blad gepubliceerd. Ze zagen dat er overeenkomsten, maar ook verschillen waren. Daarnaast werken ze ook samen met GAIA. De organisatie heeft, bij hun landelijke bijeenkomst, minister Ben Weyts en Ann de Greef van GAIA uitgenodigd voor een debat rond dierenwelzijn. Nederland gelooft namelijk in kennisdeling. De initiatieven kunnen wel beter, geeft de spreker toe. Vlaanderen en Nederland leren graag van elkaar. De bevoegde ministers kunnen van elkaar leren.

Mercedes VAN VOLCEM,  
voorzitter

Els STERCKX  
Allessia CLAES,  
verslaggevers

---

**Gebruikte afkortingen**

|       |                                                                     |
|-------|---------------------------------------------------------------------|
| CBS   | Centraal Bureau voor de Statistiek (Nederland)                      |
| GAIA  | Global Action in the Interest of Animals (dierenrechtenorganisatie) |
| ICAWC | International Companion Animal Welfare Conference                   |
| ID    | identiteitsbewijs                                                   |
| LICG  | Landelijk Informatiecentrum Gezelschapsdieren                       |
| pv    | proces-verbaal                                                      |
| TNR   | Trap-Neuter-Return                                                  |